

Úřad pro přístup k dopravní infrastruktuře
Myslíkova 171/31
110 00 Praha 1
www.updi.cz

č. j. UPDI-3091/19/KE

**METODIKA PRO PROVÁDĚNÍ TESTU
HOSPODÁŘSKÉ VYVÁŽENOSTI
SMLOUVY O VEŘEJNÝCH SLUŽBÁCH
pro služby od jízdního řádu 2020/2021**

Gesce/zpracovaly: odbor přístupu k dopravní infrastruktuře/JUDr. Eva Kášová, Ph.D.,
Mgr. Andrea Zemanská

Schválil: Ing. Pavel Kodym, předseda Úřadu pro přístup k dopravní infrastruktuře

Platnost od: 14. 11. 2019

Účinnost od: 14. 11. 2019

OBSAH:

I. Úvodní a společná ustanovení	3
Čl. 1 Úvodní ustanovení	3
Čl. 2 Základní pojmy	4
Čl. 3 Forma komunikace	4
Čl. 4 Správní poplatky	5
II. Oznámení služeb a žádosti	5
Čl. 1 Žadatel	5
Čl. 2 Oznámení o plánované službě	6
Čl. 3 Lhůta pro předložení žádostí o provedení testu	6
III. Posouzení hospodářské vyváženosti	7
Čl. 1 Postup	7
Čl. 2 Kritéria	8
IV. Výsledek testu hospodářské vyváženosti	8
Čl. 1 Rozhodnutí	8
V. Závěrečné ustanovení	9
VI. Přílohy	9

I. Úvodní a společná ustanovení

Čl. 1

Úvodní ustanovení

- (1) Členské státy Evropské unie jsou v souladu s čl. 10 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/34/EU ze dne 21. listopadu 2012, o vytvoření jednotného evropského železničního prostoru, ve znění směrnice Evropského parlamentu a Rady 2016/2370/EU ze dne 14. prosince 2016, kterou se mění směrnice 2012/34/EU, pokud jde o otevření trhu vnitrostátních služeb v přepravě cestujících po železnici a správu a řízení železniční infrastruktury (dále jen „Směrnice“), povinny otevřít své trhy pro služby osobní drážní dopravy poskytované kterýmkoliv dopravcem, kterému byla vydána licence podle uvedené směrnice.
- (2) Česká republika ve stanovené lhůtě tuto povinnost do svého právního řádu doposud nezanesla a otevřela trh v osobní vnitrostátní dopravě § 34d odst. 3 zákona č. 266/1994 Sb., o dráhách (dále jen „zákon o dráhách“) pouze pro osoby, které jsou usazené na území České republiky. Podmínkou přístupu na trh v osobní dopravě je, že nová služba neohrožuje hospodářskou vyváženost některé ze smluv o veřejných službách v přepravě cestujících.
- (3) Úřad pro přístup k dopravní infrastruktuře (dále jen „Úřad“) jako regulační subjekt podle čl. 55 Směrnice oprávněný na základě § 34d zákona o dráhách rozhodovat o převažujícím účelu osobní drážní dopravy a oprávněný rozhodovat ve věci ohrožení hospodářské vyváženosti osobní drážní dopravy provozované na základě smlouvy o veřejných službách, vydává v souladu s čl. 4 odst. 2 a čl. 14 prováděcího nařízení Komise (EU) 2018/1795 ze dne 20. listopadu 2018, kterým se stanoví postup a kritéria pro provedení testu hospodářské vyváženosti podle čl. 11 směrnice Evropského Parlamentu a Rady 2012/34/EU (dále jen „Nařízení“), tuto metodiku pro provádění testu hospodářské vyváženosti smlouvy o veřejných službách (dále jen „Metodika“).
- (4) Povinnosti stanovené Nařízením se vztahují na nové služby v osobní železniční dopravě a povinnosti stanovené § 34d zákona o dráhách se vztahují na všechny služby, které provozuje dopravce nad rámec služeb provozovaných na základě smluv o veřejných službách v přepravě cestujících.
- (5) Tato metodika Úřadu obsahuje:
 - a) formu oznámení, pokud osoba hodlá podat žádost o přidělení kapacity dráhy pro účely provozování osobní drážní dopravy bez smlouvy o veřejných službách v přepravě cestujících
 - b) postup a kritéria posuzování provedení testu hospodářské vyváženosti mezi existující smlouvou o veřejných službách v oblasti drážní dopravy a navrhovanou novou službou v osobní drážní dopravě
- (6) Související legislativa:
 - zákon o dráhách
 - zákon č. 500/2004 Sb., správní řád (dále jen „správní řád“)

- Nařízení
- Směrnice

Čl. 2

Základní pojmy

Novou službou v osobní drážní dopravě je služba v osobní železniční dopravě, která je navržena k provozování jako pravidelná služba s jízdním řádem, která je buď zcela nová, nebo která představuje podstatnou změnu stávající služby v osobní železniční dopravě, zejména pokud jde o zvýšenou četnost spojů nebo zvýšený počet zastávek, a která není poskytována na základě smlouvy o veřejných službách.

Testem hospodářské vyváženosti je postup posouzení popsáný v čl. 11 a 11a Směrnice a dále v čl. 10 a prováděný regulačním subjektem na žádost jednoho ze subjektů uvedených v čl. 11 odst. 2 Směrnice za účelem rozhodnutí, zda by navrhovanou novou službou v osobní drážní dopravě byla ohrožena hospodářská vyváženost smlouvy o veřejných službách.

Regulačním subjektem zřízeným na základě čl. 55 Směrnice je pro účely této Metodiky podle zákona č. 320/2016 Sb., o Úřadu pro přístup k dopravní infrastruktuře a podle § 34d zákona o dráhách Úřad.

Smlouvou o veřejných službách je smlouva o veřejných službách ve smyslu čl. 2 písm. i) nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1370/2007 o veřejných službách v přepravě cestujících po železnici a silnici a o zrušení nařízení Rady (EHS) č. 1191/69 a č. 1107/70 v oblasti železniční dopravy.

Čl. 3

Forma podání

- (1) Veškeré informace a doklady zasílají žadatelé podle čl. 4 odst. 5 a čl. 7 odst. 3 Nařízení v elektronické podobě. Nejvhodnější je zaslání informací a dokladů prostřednictvím datových schránek do datové schránky Úřadu: „yhygbyn“. V řádně odůvodněných případech Úřad přijme informace a doklady v listinné podobě, nebo v její kombinaci s nosiči elektronických informací.
- (2) Další možností je zaslání informací a dokladů (podání) prostřednictvím e-mailu na adresu podatelna@updi.cz. Podání však musí splňovat náležitosti podle § 37 odst. 2 správního řádu, tj. podání musí obsahovat označení správního orgánu, jemuž je určeno, další náležitosti, které stanoví zákon, a podpis osoby, která je činí. Tato osoba musí být podle § 30 správního řádu osobou, která je oprávněna za právnickou osobu jednat. Uznávaný elektronický podpis ve smyslu § 6 zákona č. 297/2016 Sb., o službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce, je upraven v nařízení Evropského parlamentu a rady (EU) č. 910/2014 ze dne 23. července 2014 o elektronické identifikaci a službách vytvářejících důvěru pro elektronické transakce na vnitřním trhu a o zrušení směrnice 1999/93/ES.

Čl. 4

Správní poplatky

- (1) Podle zákona č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích (dále jen „zákon o správních poplatcích“) podléhá posuzování hospodářské vyváženosti osobní drážní dopravy poplatkové povinnosti. Podle části III přílohy zákona o správních poplatcích - sazebníku, položky 59a bodu a činí poplatek za posouzení ohrožení hospodářské vyváženosti osobní drážní dopravy 1500,- Kč.
- (2) Pokud nebude správní poplatek uhrazen současně s podáním, bude žadatel vyzván k zaplacení správního poplatku.

II. Oznámení služeb a žádosti

Čl. 1

Žadatel

- (1) Žadatelem, který ve smyslu čl. 4 odst. 1 Nařízení a § 34d odst. 4 zákona o dráhách oznamuje svůj záměr provozovat novou službu v osobní drážní dopravě (dále jen „žadatel o kapacitu“), je dopravce ve smyslu příslušných ustanovení zákona o dráhách, který plánuje požádat přidělece o přidělení kapacity dráhy za účelem osobní drážní dopravy bez smlouvy o veřejných službách v přepravě cestujících.
- (2) Žadatelem, který je oprávněn požádat o provedení testu hospodářské vyváženosti (dále jen „žadatel o test hospodářské vyváženosti“) nové služby podle čl. 5 Nařízení s ohledem na čl. 11 odst. 2 první pododstavec, může být:
 - a) příslušný orgán nebo příslušné orgány, které uzavřely smlouvy o veřejných službách vztahující se na stejnou nebo alternativní trasu. Podle § 3 a § 4 zákona č. 194/2010 Sb., o veřejných službách v přepravě cestujících a o změně dalších zákonů (dále jen „zákon o veřejných službách“) je takovýmto orgánem obec, kraj nebo Ministerstvo dopravy, pokud uzavřely příslušnou smlouvu.
 - b) příslušný provozovatel infrastruktury, přičemž podle terminologie zákona o dráhách je provozovatelem infrastruktury provozovatel dráhy.
 - c) jakýkoli dopravce, který plní smlouvu o veřejných službách, jež byla uzavřena s orgánem uvedeným v bodě a).
- (3) Pokud v okamžiku obdržení oznámení žadatele o kapacitu právě probíhá nabídkové řízení na smlouvu o veřejných službách vztahující se na stejnou nebo alternativní trasu a lhůta pro předložení nabídek příslušnému orgánu již skončila, mohou subjekty uvedené v odst. (2) tohoto článku podat žádost o test hospodářské vyváženosti v souvislosti s budoucí smlouvou o veřejných službách.
- (4) Podle čl. 8 odst. 2 Nařízení žadatel o test hospodářské vyváženosti a žadatel o kapacitu při předkládání žádosti odůvodní požadavky na nezveřejnění obchodně citlivých informací v okamžiku poskytnutí těchto informací Úřadu. Současně jsou žadatelé povinni v prvním

odstavci žádosti, resp. jiném podání, uvést, které údaje považují za obchodně citlivé a tyto informace v dalším textu, včetně příloh, výrazně vyznačit. Informace uvedené ve standardním formuláři pro oznámení uvedeném v následujícím článku se nepovažují za obchodně citlivé. Pokud Úřad odůvodnění uzná za přijatelné, zachová důvěrnost těchto informací. V opačném případě ve lhůtě dvou týdnů před přijetím rozhodnutí o výsledku testu hospodářské vyváženosti písemně oznámí a zdůvodní žadateli, který o zachování důvěrnosti požádal, odmítnutí jeho požadavku. Obdobně se postupuje i při doplňování informací podle čl. 9 Nařízení.

Čl. 2

Oznámení o plánované službě

- (1) Žadatel o kapacitu je povinen oznámit Úřadu a dotčeným provozovatelům drah svůj záměr, a to podle čl. 4 odst. 1 Nařízení, ve spojení s čl. 38 odst. 4 Směrnice nejméně 18 měsíců před vstupem jízdního řádu v platnost, nikoliv ve lhůtě stanovené v § 34d odst. 4 zákona o dráhách.
- (2) Žadatel o kapacitu pro novou službu zašle na základě čl. 4 odst. 1 Nařízení oznámení ve formě standardního formuláře elektronicky (viz příloha č. 1 této Metodiky „Oznámení o plánované nové službě v osobní drážní dopravě“).
- (3) Na základě čl. 4 odst. 3 Nařízení žadatel o kapacitu poskytne Úřadu jako součást oznámení informace o plánovaném provozu nové služby v osobní drážní dopravě, které se budou vztahovat nejméně na první tři roky, pokud možno na prvních pět let provozu. Pokud je nová služba plánovaná na dobu kratší než 3 roky, Úřad rozhodne, zda bude souhlasit i s kratším obdobím.
- (4) Úřad je oprávněn vyžadovat předložení doplňujících informací a podkladů v průběhu provádění testu hospodářské vyváženosti.
- (5) Podle čl. 4 odst. 4 Nařízení Úřad zveřejní na svých internetových stránkách oznámení žadatele o plánované nové službě v osobní drážní dopravě podané na základě čl. 4 odst. 1 Nařízení bez zbytečného prodlení, nejdéle však do 10 dnů od obdržení úplného formuláře pro oznámení. O tom informuje tyto subjekty:
 - a) jakýkoli příslušný orgán, který udělil smlouvu o veřejných službách pro osobní železniční dopravu na dané trase nebo na alternativní trase (viz článek 1 odst. 2 písm. a) této části);
 - b) jakýkoli železniční podnik (dopravce), který provozuje služby na základě smlouvy o veřejných službách na trase nové služby v osobní železniční dopravě nebo na alternativní trase.
- (6) Úřad informuje o podaném oznámení na základě čl. 12 odst. 1 Nařízení regulační orgány států, přes které prochází trať, na které se má poskytovat nová služba.

Čl. 3

Lhůta pro předložení žádostí o provedení testu

- (1) Lhůta pro podání žádosti o provedení testu hospodářské vyváženosti činí jeden měsíc od obdržení informace o úmyslu provozovat osobní dopravu.
- (2) Jestliže dojde k marnému uplynutí lhůty podle odst. 1 a nikdo z oprávněných žadatelů nepodá žádost ani o jeden z testů, Úřad o této skutečnosti informuje žadatele a provozovatele dráhy.

III. Posouzení hospodářské vyváženosti

Čl. 1

Postup

- (1) Doručením žádosti o provedení testu hospodářské vyváženosti Úřadu se zahajuje správní řízení. V tomto řízení, vedeném na základě § 34d odst. 2 a 3 zákona o dráhách, Úřad rozhoduje podle Nařízení, zda může být novou službou v osobní drážní dopravě, provozovanou bez smlouvy o veřejných službách v přepravě cestujících, ohrožena hospodářská vyváženost osobní drážní dopravy provozované na základě smlouvy o veřejných službách.
- (2) Žádost o provedení testu hospodářské vyváženosti podává žadatel o test hospodářské vyváženosti formou standardního formuláře, který je přílohou číslo 2 této Metodiky („Žádost o provedení testu hospodářské vyváženosti smlouvy o veřejných službách“).
- (3) Úřad si vyžádá další informace v rozsahu čl. 7 odst. 2 Nařízení od žadatele o test hospodářské vyváženosti, dopravce, který plní smlouvu o veřejných službách, provozovatele dráhy, od příslušného orgánu, který uzavřel smlouvu o veřejných službách v drážní dopravě a od žadatele o kapacitu.
- (4) Na základě čl. 9 Nařízení je Úřad oprávněný do jednoho měsíce od obdržení žádosti vyzvat strany podle odst. 3 tohoto článku, aby mu poskytly informace nutné k provedení testu v souladu s článkem 7 odst. 2 Nařízení. Jsou-li takto poskytnuté informace neúplné, může si regulační subjekt vyžádat další upřesnění, k čemuž stanoví přiměřené lhůty.
- (5) Pokud jsou informace poskytnuté žadatelem o test hospodářské vyváženosti nebo dopravcem, který plní smlouvu o veřejných službách neúplné ještě šest týdnů před koncem lhůty pro přijetí žádostí o přidělení kapacity stanovené v § 34a odst. 1 zákona o dráhách, provede regulační subjekt test na základě dostupných informací. Pokud má však Úřad za to, že informace jsou nedostatečné k tomu, aby byl test proveden, žádost o test hospodářské vyváženosti zamítne a přijme opatření k udělení přístupu.
- (6) Pokud jsou informace poskytnuté žadatelem o kapacitu neúplné ještě šest týdnů před koncem lhůty pro přijetí žádostí o přidělení kapacity stanovené v § 34a odst. 1 zákona o dráhách, provede regulační subjekt test na základě dostupných informací. Pokud má však Úřad za to, že informace jsou nedostatečné k tomu, aby byl test proveden, přístup ke dráze se odepře.

- (7) Úřad vydá rozhodnutí ve lhůtě do šesti týdnů od obdržení všech relevantních informací.
- (8) Úřad informuje o zahájení testu regulační orgány států, přes které prochází trať, na které se má poskytovat nová služba.
- (9) Úřad na základě provedené analýzy posoudí, zda je ohrožena hospodářská vyváženost smlouvy o veřejných službách.

Čl. 2

Kritéria

- (1) Analýza hospodářské vyváženosti smlouvy se zaměří na celkový hospodářský dopad navrhované nové služby na smlouvu o veřejných službách po celou dobu jejího trvání. Podle čl. 10 Nařízení se hospodářská vyváženost považuje za ohroženou, pokud by nová služba v osobní drážní dopravě měla podstatný negativní dopad alespoň na jeden z níže uvedených prvků:
 - a) ziskovost služeb, které dopravce provozuje na základě smlouvy o veřejných službách;
 - b) čisté náklady vzniklé příslušnému orgánu, který udělil smlouvu o veřejných službách.
- (2) Analýza nákladů a příjmů vzniklých při provozování služeb, na které se vztahuje smlouva o veřejných službách, po vstupu nové služby v osobní železniční dopravě na trh zahrnuje tyto prvky:
 - a) rozdíly v nákladech a příjmech vzniklých dopravci, který plní smlouvu o veřejných službách;
 - b) finanční dopady vzniklé v rámci sítě provozované na základě smlouvy o veřejných službách v důsledku navrhované nové služby v osobní železniční dopravě;
 - c) možné konkurenční reakce železničního podniku, který plní smlouvu o veřejných službách;
 - d) dopad na relevantní investice železničního podniku nebo příslušných orgánů, například v oblasti kolejových vozidel;
 - e) hodnotu všech existujících výlučných práv.
- (3) Úřad posoudí významnost dopadu, přičemž případně zohlední úrovně kompenzace vyplývající z konkurenčního nabídkového řízení. Úřad při posuzování vlivu nové služby vezme v úvahu také její přínosy pro zákazníky, její dopad na výkonnost a kvalitu a na plánování jízdních řádů železničních služeb.

IV. Výsledek testu hospodářské vyváženosti

Čl. 1

Rozhodnutí

- (1) Úřad vydá v souladu s čl. 11 odst. 1 Nařízení na základě výsledku testu hospodářské vyváženosti rozhodnutí, podle něž přidělce v souladu s § 34d odst. 5 zákona o dráhách kapacitu dráhy pro

přístup k železniční infrastruktuře přidělí, přidělí se změnou, přidělí pouze za určitých podmínek nebo přidělí kapacity odepře.

- (2) Úřad oznámí rozhodnutí žadateli o test hospodářské vyváženosti, dopravci, který plní smlouvu o veřejných službách, provozovateli dráhy, příslušnému orgánu, který uzavřel smlouvu o veřejných službách v drážní dopravě a žadateli o kapacitu a zveřejní jej na svých internetových stránkách.

V. Závěrečná ustanovení

- (1) Při vedení správního řízení ve věci posuzování hospodářské vyváženosti smlouvy o veřejných službách v osobní drážní dopravě a rozhodování o omezení přístupu k železniční infrastruktuře postupuje Úřad podle správního řádu, pokud není stanoveno v Nařízení jinak.
- (2) Tato Metodika není právně závazným dokumentem.
- (3) Dnem vydání se ruší dokument Metodika pro provádění testu hospodářské vyváženosti smlouvy o veřejných službách pro služby od jízdního řádu 2020/2021, č. j. UPDI-85/19 ze dne 14. 1. 2019.
- (4) Tato metodika se poprvé použije pro podávání žádostí o kapacitu pro služby od jízdního řádu 2020/2021, tj. platného od 12. prosince 2020. Nejzazším termínem pro oznámení plánované nové služby pro tento jízdní řád je tedy 12. červen 2019.

VI. Přílohy

Nedílnou součástí této Metodiky jsou přílohy 1 a 2, které obsahují vzory žádostí.

V Praze dne 14. 11. 2019

Ing. Pavel Kodym

předseda Úřadu pro přístup k dopravní infrastruktuře

Přílohy

- 1) Oznámení o plánované nové službě v osobní drážní dopravě
- 2) Žádost o provedení testu hospodářské vyváženosti smlouvy o veřejných službách